

SINTEZA OBIECȚIILOR, PROPUNERILOR ȘI RECOMANDĂRILOR

la proiectele:

- ✓ Analizei pieței accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la un post fix din rețeaua publică de telefonie;
- ✓ Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI cu privire la măsurile de reglementare preventivă ale pieței accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la un post fix din rețeaua publică de telefonie.

Nr.	Recomandări parvenite	Poziția ANRCETI	Argumentarea poziției ANRCETI
	S.A "Moldtelecom"		
1.	S.A."Moldtelecom" a examinat proiectul analizei pieței accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la un post fix din rețeaua publică de telefonie și proiectul de hotărâre a Consiliului de Administrație al ANRCETI privind la măsurile de reglementare preventivă a acestei pieței și Vă comunicăm următoarele: Analizând evoluția, structura și caracteristicile pieței accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la un post fix din rețeaua publică de telefonie (piața nr. 1) din Republica Moldova în particular în perioada 2011 - 2019, odată cu realizarea analizei pieței respective în prima iterație, se observă că, cu toate că nu se înregistrează modificări substanțiale în evoluția cotelor de piață, exprimate în mărimi relative, pe această piață sunt schimbări semnificative în ritmul dinamicii referințelor absolute a principalilor indicatori, după cum este prezentat în tabelul de mai jos:	Nu se acceptă	Cu toate că există o presiune tot mai accentuată asupra serviciilor de acces de la un post fix din partea serviciilor mobile (după cum a fost menționat și în analiza pieței) și din partea altor servicii (OTT, instant messaging sau rețelele de socializare), unii indicatori diminuându-se continuu în ultimii ani, ANRCETI a concluzionat în Analiza efectuată că piața accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la un post fix din rețeaua publică de telefonie rămâne susceptibilă reglementării preventive (cel puțin în orizontul de timp prevăzut de analiza dată). Cu privire la implementarea portabilității numerelor în rețelele fixe menționăm că, chiar dacă acesta este un instrument pentru dezvoltarea concurenței, portabilitatea numerelor este în primul rând un drept al utilizatorului final la libera alegere a furnizorului de servicii publice de

		2011	2015	2019	Diferența 2009- 2011		
	Cota de piață, a Moldtelecom în funcție de veniturile obținute din furnizarea serviciilor de telefonie fixă", %	98,3	93,45	94,3	-4%		telefonie. Este de notat că există încă circa 18% din totalul de abonați ai S.A."Moldtelecom" care nu pot fi portați din cauza deținerii de numerele geografice atribuite punctelor terminale conectate la centrale analogice (pct. 6, alin. 3 din Regulamentul privind portabilitatea numerelor aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 34 din 01.12.2011), 40% dintre aceștia aflându-se în municipiul Chișinău, unde sunt concentrați majoritatea concurenților de pe piața analizată.
	Veniturile totale obținute din furnizarea serviciilor de telefonie fixă, milioane lei - inclusiv Moldtelecom, milioane lei	1647,02 1619,45	1018,2 951,51	443,3 417,9	-1203,72 -1201,55		Cu referire la tarifele pentru serviciile de telefonie fixă cu amănuntul prestate sub costuri de S.A."Moldtelecom" menționăm că una din obligațiile speciale preventive impuse de ANRCETI pe piața 1 (Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 12 din 25.05.2012) este orientarea tarifelor la costuri, procedura de aprobare fiind stipulată în art. 9 alin. (1) lit. d) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007.
	Cota de piață a Moldtelecom în funcție de numărul de abonați, %	95,54	89,4	89,6	-5,94%		
	Numărul total de abonați, mii - inclusiv Moldtelecom,	1179,9 1127,27	1202,5 1074,5	1071,5 959,9	-108,4 -167,37		

mii				
Venitul mediu lunar per utilizator la serviciile de telefonie fixă - ARPU, lei	117,3	69,9	33,9	-84,4
Media lunară a convorbirilor efectuate prin intermediul unei linii de acces (MoU), minute	413	224	137	-276
Volumul total de trafic generat în rețelele fixe, milioane minute	3321,71	2020,2	1154,1	-2167,61

După cum se observă, în perioada de raportare (2011-2019), pe acest segment de piață au scăzut substanțial valorile următorilor indicatori: volumul total al vânzărilor cu 1203,72 milioane lei, ceea ce reprezintă o micșorare de 73,1%, iar vânzările S.A.,Moldtelecom” s-au diminuat cu 74,2%; numărul total al abonaților telefoniei fixe - cu 108,4 mii, iar abonații S.A.,Moldtelecom” - cu 167,37 mii abonați; venitul mediu lunar per abonat la serviciile de telefonie fixă - 33,9 lei în 2019 față de

	95,54 lei în 2011; media lunară a convorbirilor efectuate prin intermediul unei linii de acces (indicatorul MoU) în perioada de referință a scăzut de la 413 minute la 137 minute. Scăderea drastică și continuă a volumului de trafic din rețelele de telefonie fixă este generată nu de existența unor tarife ridicate, ci de constrângerile concurențiale indirecte din partea altor servicii furnizate pe piața cu amănuntul (servicii mobile, servicii SMS, servicii de tip OTT, alte servicii), diminuare ce se încadrează în tendința, din ce în ce mai accentuată, a utilizatorilor finali de a realiza apeluri prin intermediul terminalului mobil, indiferent de locația în care se află sau de destinația apelului. Totodată, în perioada de referință s-a înregistrat o creștere nesemnificativă a numărului furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice, identificați pe piața din amonte reprezentată de piața de terminare a apelurilor voce în rețelele individuale de telefonie fixă. Astfel, în 2011 au fost identificați 17 furnizori, în 2019 - 23 furnizori. Suplimentar, dorim să menționăm că, prin implementarea portabilității numerelor în rețelele de telefonie fixă începând cu 01.08.2013, a fost exclusă una din barierele în calea schimbării furnizorilor de servicii de apeluri, identificate de ANRCETI în analiza pieței date din 2011. Acest serviciu a devenit un instrument de asigurare a libertății de alegere a utilizatorilor și de stimulare a concurenței pe piața de telefonie. După 6 ani de activitate de la lansarea portabilității peste 270.000 de cetățeni au beneficiat de serviciul de portare a numerelor, dintre care 18.889 (6,99%) sunt numere de telefonie fixă. Aceste date ne permit să concluzionăm că, implementarea portabilității numerelor în rețelele fixe nu a influențat conjunctura competițională a pieței		
--	---	--	--

	de telefonie fixă, iar numărul scăzut de numere fixe portate denotă un grad scăzut de utilizare a serviciului de portare din partea abonaților rețelei de telefonie fixă, iar plățile efectuate de furnizori către administratorul bazei de date pentru operare, administrare și întreținere a bazei de date centralizate sunt exagerat de mari, doar S.A., „Moldtelecom” de la lansarea portabilității și până la finele anului 2019 a achitat companiei NP Base suma de 97,56 milioane lei. Este de remarcat faptul, că obligațiile impuse S.A., „Moldtelecom”, în calitate de furnizor cu putere semnificativă pe piețele relevante, au ca scop de a contribui la crearea unui mediu competitiv pe piață prin asigurarea accesului la rețelele și serviciile de comunicații electronice, prin facilitarea intrării pe piață a furnizorilor alternativi de telefonie fixă; crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea și extinderea serviciilor prestate de către acești furnizori; a transparenței; neadmiterea discriminării; stabilirea unor tarife orientate la costuri și ținerea evidenței contabile separate în cadrul activității interne de gestiune. Una din măsurile de reglementare în vigoare care influențează în mod direct serviciile de telefonie furnizate la puncte fixe la nivelul pieței cu amănuntul este Planul de rebalansare al tarifelor pentru serviciile de telefonie fixă aprobat prin Hotărârea ANRTI nr. 12/1 din 26.12.2002, însă tarifele S.A., „Moldtelecom” aplicate pe piața relevantă a serviciilor de acces al utilizatorilor la rețeaua de telefonie la un post fix sunt stabile pe parcursul ultimilor <u>16 ani</u> și determinate prin reglementări la nivel sub costuri, ceea ce provoacă pierderi considerabile companiei. Reieșind din cele expuse, propunem <u>dereglementarea pieței</u>		
--	---	--	--

	accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și persoane juridice, la un punct fix din rețeaua publică de telefonie și eliminarea obligațiilor impuse S.A., „Moldtelecom” pe piața respectivă până la orientarea la costuri a tarifelor pentru serviciile de telefonie fixă.		
2.	De asemenea, solicităm respectuos, să fie retrasă obligația privind evidența contabilă separată, începând cu situațiile financiare aferente anului 2019, iar situațiile financiare separate ale S.A., „Moldtelecom” să fie supuse verificării din partea unui auditor independent în caz de necesitate, în baza deciziei ANRCETI. După cum a fost menționat și în alte adresări anterioare, S.A., „Moldtelecom” va prezenta anual ANRCETI Declarația privind modalitatea de implementare a evidenței contabile, fără a fi supuse auditului. S.A., „Moldtelecom” garantează și asumă responsabilitatea de a ține în continuare evidența contabilă separată conform Metodologiei elaborate și implementate în baza Instrucțiunilor privind implementarea de către S.A., „Moldtelecom” a evidenței contabile separate în cadrul contabilității interne de gestiune, aprobate prin Hotărârea CA nr. 09 din 22.04.2011.	Nu se acceptă	În conformitate cu prevederile art. 62 alin. (4) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007 <i>Agenția impune furnizorilor de rețele și/sau servicii cu putere semnificativă pe piață, ale căror tarife sînt supuse controlului său, obligația de a realiza evidența contabilă separată a costurilor, necesară pentru exercitarea controlului. Agenția stabilește formatul și metodologia evidenței contabile separate a costurilor, în conformitate cu actele normative.</i>
3.	De asemenea, propunem de a revizui lista de tarife aprobate de ANRCETI, și anume de a exclude din lista serviciilor de telefonie fixă reglementate tarifele pentru apeluri către numere pentru rețele mobile și tarifele pentru apeluri către numere independente de locație, ținând cont de faptul că aceste tipuri de apeluri au o pondere nesemnificativă în structura traficului generat în rețelele fixe, iar accesul la posturi fixe este	Se acceptă	ANRCETI a exclus din lista tipurilor de tarife pentru servicii de telefonie fixă pe care S.A., „Moldtelecom” are obligația să le prezinte ANRCETI pentru aprobare (pct. 7 al Obligațiilor speciale preventive impuse S.A. „Moldtelecom” în calitate de furnizor cu putere semnificativă pe piața accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la posturi fixe din rețeaua

	actualmente folosit cu precădere pentru efectuarea apelurilor către numere fixe (92,2%). În speranța că propunerile noastre vor fi acceptate, Vă mulțumim pentru colaborare și înțelegere.		publică de telefonie, aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 12/2012): - tarifele pentru apeluri către numere pentru rețele mobile; - tarife pentru apeluri către numere independente de locație.
--	--	--	---

Director ANRCETI

Octavian RĂU